

Handläggare
Monica Pettersson
018-727 43 06

Datum
2017-04-20

Till miljö- och hälsoskyddsnämndens
sammanträde den 2017-04-26

Beslut om deltagande i Miljösamverkan Uppsala län 2018-2020

Förslag till beslut:

Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslås besluta

att delta i Miljösamverkan Uppsala län, enligt **bilaga 1**.

Sammanfattning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att delta i Miljösamverkan Uppsala län år 2018 till och med 2020, i enlighet med den modell som föreslås i "Regional Miljösamverkan för Uppsala Län m.fl. län, Förstudierapport" (bilaga 2). En miljösamverkan förväntas stärka kompetensen hos handläggare och inspektörer, ge en ökad samsyn och effektivisera tillsynsarbetet. En samverkan förväntas även ge en mer rättsäker och professionell handläggning och likabehandling av företag. Kostnaden för kommunens medverkan i Miljösamverkan blir 80 000 kr per år. Den totala kostnaden för perioden 2018 till 2020 blir 240 000 kr. Under 2020 utvärderas Miljösamverkan i befintlig form och kommunen tar ett nytt beslut om man vill fortsätta sitt engagemang i Miljösamverkan eller avstå från vidare åtagande.

Ärendet

Bakgrund

Nämnden tog ett inriktningsbeslut i juni 2015 att ställa sig positiva till fortsatt utredning och uppdra till förvaltningen att återkomma med förslag till organisation och finansieringsmodell.

Den rapport som utgör underlag för beslut om att delta i Miljösamverkan Uppsala län 2018-2020, har tagits fram under sommaren och hösten 2016 av en projektanställd utredare (bilaga 2). Styrgruppen har utgjorts av miljöcheferna från Enköping, Älvkarleby och Uppsala kommun och chefen för länsstyrelsens miljöskydds-enhet.

Vinster med en miljösamverkan

Vinster med en miljösamverkan, och som också är syftet med att starta en sådan, är främst att stärka kompetensen hos handläggare och inspektörer, att få en ökad samsyn i länet samt att effektivisera arbetet. Detta förväntas i sin tur ge en än mer rättssäker och professionell handläggning, öka förtroendet hos företag och privatpersoner som är i kontakt med miljökontoren samt att miljökontoren kan nå längre, för samma insatta resurser, i det tillsyns- och kontrollarbete de har att utföra jämfört med om alla gör allt på egen hand. Samverkan har visat sig vara ett framgångsrikt sätt att bedriva miljötillsyn och erfarenheter finns från ett flertal etablerade nätverk (bilaga 3).

Utmaningar med en miljösamverkan

Den största utmaningen för en miljösamverkan för Uppsala län är att länet består av relativt få kommuner. Detta kan dels innebära viss svårighet med finansiering, dels med bemanning för att bereda olika samverkansprojekt. En annan utmaning som behöver hanteras är att länets kommuner varierar mycket i storlek och därmed förutsättningarna på de olika miljökontoren. En miljösamverkan behöver därför möta både små och större kommuners behov. Att skapa en miljösamverkan tillsammans med andra län är ett sätt att hantera båda dessa utmaningar: dels innebär fler deltagande kommuner ett stabilare finansierings- och bemanningsunderlag, dels skulle det bli fler kommuner inom varje storlekssegment.

Finansiering

Kostnaden för kommunens medverkan i Miljösamverkan blir 80 000 kr per år. Den totala kostnaden för perioden 2018 till 2020 blir 240 000 kr. Om fler kommuner väljer att delta i Uppsala läns samverkan kan årsavgiften minska. Under 2020 utvärderas Miljösamverkan i befintlig form och kommunen tar ett nytt beslut om den vill fortsätta sitt engagemang i Miljösamverkan eller avstå från vidare åtagande.

Organisation

Miljösamverkan i Uppsala län är tänkt att organiseras med en projektägare, ägargrupp, styrgrupp, projektledare, kontaktpersoner och arbetsgrupper. Länsstyrelsen står som projektägare och att samverkans högsta beslutande organ är en ägargrupp, som utgörs av länets kommunala chefer för miljö- och hälsoskyddstillsyn och livsmedelskontroll.

Samverkansprojekt som kan drivas av miljösamverkan

Exempel på projekt som kan drivas inom ramen för en samverkan skulle kunna vara:

- Genomförande av tillsynskampanjer
- Framtagning av informations- och underlagsmaterial i aktuella frågor
- Utbyte av erfarenheter inom olika tillsynsområden
- Framtagning/utbyte av handledningar för tillsyn
- Interna kurser och seminarier i anslutning till delprojekten
- Uppföljning och utvärdering av arbetet

Lars Wedlin
tf. miljödirektör

Bilagor

Bilaga 1. Beslut om deltagande i Miljösamverkan Uppsala län 2018-2020.

Bilaga 2. Regional Miljösamverkan för Uppsala Län m.fl. län, Förstudierapport, Sara Johansson.

Bilaga 3: Lista över etablerade Miljösamverkan i Sverige.

Datum 2017-04-26 Diarienummer 2017-2303

Länsstyrelsen i Uppsala Län
Bäverns gränd 17
753 19 UPPSALA

Beslut om deltagande i Miljösamverkan Uppsala län 2018-2020

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

att delta i Miljösamverkan Uppsala län

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att delta i Miljösamverkan Uppsala län år 2018 till och med 2020, i enlighet med den modell som föreslås i "Regional Miljösamverkan för Uppsala Län m.fl. län, Förstudierapport".

Miljö och hälsoskyddsnämnden ser samordningsvinster med en miljösamverkan i form av förstärkt kompetens hos handläggare och inspektörer, en ökad samsyn och en effektivisering av tillsynsarbetet. En samverkan förväntas även ge en mer rättsäker och professionell handläggning och likabehandling av företag i länet. Miljö och hälsoskyddsnämnden anser att projektledaren för miljösamverkan Uppsala län bör vara placerad hos någon av de kommuner som ingår i miljösamverkan.

Miljö och hälsoskyddsnämnden anser slutligen att det är viktigt och prioriterat att miljösamverkan i Uppsala län aktivt arbetar med att utvidga samverkan till att omfatta flera kommuner och län för att skapa ett tillräckligt underlag i form av ekonomiska och personella resurser. Miljö och hälsoskyddsnämnden har för avsikt att ta ett nytt beslut 2020, efter utvärderingen av samverkan, om nämnden ska fortsätta sitt engagemang i Miljösamverkan eller avstå från vidare deltagande.

För miljö- och hälsoskyddsnämnden

Bengt Fladvad
ordförande

Lars Wedlin
tf. miljödirektör

Handläggare
Monica Pettersson
018- 727 43 06
Monica.pettersson@ uppsala.se

Datum
2015-06-10

Diarienummer
2015-003291- MI

Till miljö- och hälsoskyddsnämndens
sammanträde den 24 juni 2015

Adressat:
Länsstyrelsen i Uppsala Län
Bävernens gränd 17
753 19 UPPSALA

Inriktningsbeslut om deltagande i Regional Miljösamverkan

Förslag till beslut:

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

- att ställa sig positiv till fortsatt utredning av möjligheterna till en Regional Miljösamverkan,
- att uppdra till miljöförvaltningen att tillsammans med Länsstyrelsen i Uppsala län och andra kommuner utarbeta ett förslag till organisation och finanseringsmodell för en Regional Miljösamverkan

För miljö- och hälsoskyddsnämnden

Bengt Fladvad
ordförande

Anna Axelsson
miljödirektör

Sammanfattning

Uppsala kommun med flera kommuner i regionen har fått förfrågan från Länsstyrelsen om att bilda en Regional miljösamverkan. Syftet är att skapa goda förutsättningar för bra samordning, effektivisering av den operativa tillsynen och även för kompetensutveckling. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ställer sig positiv till fortsatt utredning av möjligheterna till en Regional Miljösamverkan och uppdrar till miljöförvaltningen att tillsammans med Länsstyrelsen i Uppsala län och andra kommuner utarbeta ett förslag till samverkansmodell.

Bakgrund

Idag finns det 13 Regionala Miljösamverkan i Sverige. Dessa består av kommunernas miljökontor tillsammans med andra i länet, vanligen länsstyrelsen, regionförbund/kommunförbund och landsting/region. Organisationen kan se lite olika ut från län till län. I Mellansverige finns det idag inte någon miljösamverkan. Utöver regional miljösamverkan finns det ett ytterligare miljösamverkansorgan, Miljösamverkan Sverige, där aktörer från hela landet deltar.

Syftet med att skapa en Regional miljösamverkan är att samverkan ger bättre tillsyn och goda förutsättningar för bra samordning, effektivisering av den operativa tillsynen och även för kompetensutveckling. Miljösamverkan arbetar i olika projekt som syftar till att effektivisera och stödja myndigheternas miljötillsyn.

Arbetet inom ramen för den Regionala Miljösamverkan styrs av en styrgrupp med miljöchefer från kommuner och länsstyrelsen. Samverkan tar inte över myndighetsrollen och det är frivilligt att delta i de delprojekt som styrgruppen beslutar att genomföra. Exempel på delprojekt är tillsynskampanjer, handläggargstöd, information till verksamheter, seminarier och samarbeten med andra aktörer.

En Regional Miljösamverkan finansieras av deltagarna, som brukar vara kommuner, länsstyrelsen och eventuella andra deltagande t.ex. regionförbund. Vanligt är att man anställer en projektledare på 0,5-1 tjänst.

I dagsläget har kommunerna Östhammar, Tierp, Älvkarleby, Häbo, Sala-Heby och Enköping ställt sig positiva. Knivsta kommun vill avvakta.

Mer info: <http://www.miljosamverkan.se>

MILJÖNÄMNDERNA OCH LÄNSSTYRELSEN I UPPSALA LÄN

Regional miljösamverkan för Uppsala län m.fl. län

Förstudierapport

Johansson Sara

2016-12-16

Innehållsförteckning

Del 1. Bakgrund.....	2
Inledning	2
Hur rapporten tagits fram.....	2
Pågående regionala miljösamverkansprojekt	2
Möjligheter och förutsättningar att upprätta en regional miljösamverkan med andra län.....	4
Enkät i Uppsala län.....	4
Vilka mervärden kan en miljösamverkan ge och vilka utmaningar behöver hanteras?.....	5
Del 2. Förslag till utformning och införande av regional miljösamverkan	7
Utformning av regional miljösamverkan för Uppsala län.....	7
Syfte	7
Avgränsningar för samverkan	7
Huvudmän – deltagande parter.....	7
Organisation av miljösamverkan för Uppsala län.....	7
Samverkansprojekt	9
Finansiering.....	10
Tidsplan för införande av miljösamverkan Uppsala län	11
Utformning av regional miljösamverkan för Uppsala kommun i samverkan med näraliggande län	12
Slutsatser	14
Källor	15
Bilaga 1. Enkät till miljö- och hälsoskyddskontoren i Uppsala län.....	16
Bilaga 2. Förslag på projekt och samarbetsområden, inkomna med enkät	18
Bilaga 3. SWOT-analys	21
Bilaga 4. Samverkansöverenskommelse.....	23
Bilaga 5. Uppdrag kontaktpersoner	26
Bilaga 6. Arbetsbeskrivning för deltagare och projektledare i samverkansprojekt	28
Bilaga 7. Finansieringsmodeller i andra miljösamverkan	30

Del 1. Bakgrund

Inledning

Miljösamverkan är ett antal regionala samverkansorgan som syftar till att effektivisera och stödja myndigheternas miljötillsyn. Därutöver finns Miljösamverkan Sverige där Sveriges länsstyrelser, Naturvårdsverket, Jordbruksverket och Havs- och Vattenmyndigheten ingår. Denna rapport syftar till att utreda förutsättningarna för en regional miljösamverkan för Uppsala län – dels enbart Uppsala län, dels tillsammans med ett eller flera närbelägna län.

Hur rapporten tagits fram

Rapporten har tagits fram under sommaren och hösten 2016 av en projektanställd utredare. Styrgruppsmöten med tre kommuners miljöchefer samt chef för Länsstyrelsens miljöskydds-enhet har hållits där utredningens inriktning har diskuterats. En enkät har sänts ut till länets samtliga miljö- och hälsoskyddskontor, där både chefer och handläggare uppmanats att svara. Enkäten har dels haft frågor där svarande fått prioritera föreslagna verksamhetsområden för en miljösamverkan, dels öppna frågor där svarande kunnat lämna förslag på projekt att utföra inom miljösamverkan samt lämna övriga synpunkter. Utredaren har också haft telefonsamtal med flera av de befintliga miljösamverkans anställda samordnare/projektledare för att diskutera deras erfarenheter. Samtliga befintliga miljösamverkans hemsidor har studerats och upplagda styrdokument etc. har gått igenom av utredaren.

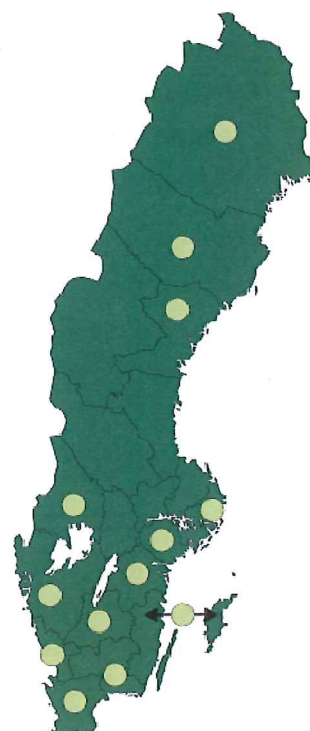
Under hösten 2016 sändes utkast till denna rapport ut till länets samtliga kommuners chefer för miljö-, hälsoskydds- och livsmedelstillsyn. Rapporten och förslaget till miljösamverkan diskuterades på miljöchefsmöte i december 2016 och inkomna synpunkter har inarbetats i rapporten.

Pågående regionala miljösamverkansprojekt

Idag finns tolv stycken regionala miljösamverkan i Sverige. Se Figur 1, där län som har miljösamverkan finns markerade med en prick. Sedan bilden gjordes har dock miljösamverkan Västernorrland avslutats.

Dessa miljösamverkan har bedrivits olika länge, den äldsta är Miljösamverkan Västra Götaland som startade år 1999. Några har permanentats, men majoriteten drivs löpande med projektperioder om några år och avstämning efter dessa. Ingående parter brukar vara länets kommuner och länsstyrelse, i många fall även region eller kommunförbund. I enstaka fall ingår även representanter för Arbetsmiljömedicin eller företag. Två befintliga miljösamverkan omfattar två län, övriga ett län. Cirka två tredjedelar av befintliga miljösamverkan omfattar både miljöbalken och livsmedelslagstiftningen, övriga miljösamverkan endast miljöbalken (miljö- och hälsoskydd).

Alla befintliga miljösamverkan har minst en anställd samordnare/projektledare, från en person på 50% upp till 2-4 personer på totalt 150%. Dessa samordnare har ett nätverk med två träffar per år för erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling (Lif, 2016).

Figur 1 Karta över län som har miljösamverkan (bildkälla www.miljosamverkan.se).

Publikationer som tagits fram i någon av de regionala miljösamverkan finns, förutom genom de regionala samverkans egna kanaler, offentligt tillgängligt på en gemensam webbsida (www.miljosamverkan.se).

Genom den gemensamma webbsidan finns även tillgång till en låst sida för de som arbetar som samordnare/projektledare för en regional miljösamverkan.

Några erfarenheter från andra regionala miljösamverkansprojekt

Samordnaren för **Miljösamverkan Stockholm** anger två komponenter som viktiga för miljösamverkans framgång: transparens och operativ inriktning. Samordnaren anger att alla dokument bör göras lätt tillgängliga för alla intresserade och information om vad som händer och återkoppling på detta bör ske så ofta som möjligt.

Vad gäller operativ inriktning så arbetade Miljösamverkan Stockholm för 5-6 år sedan mer med att ta fram bedömningsgrunder och vägledningsmaterial som skulle möjliggöra operativ tillsyn. Idag har organisationen vänt på ordningen och utgår från att man vill starta ett operativt tillsynsprojekt och kommuner anmäler sitt intresse av att delta. Sedan tar man fram det vägledningsmaterial som man behöver för att genomföra projektet. Samordnaren upplever att detta att flera kommuner genomför tillsyn inom samma område samtidigt har gett arbetet mer energi. (Spovin, 2016)

Miljösamverkan Halland har funnits sedan år 2004, **Miljösamverkan Västra Götaland** sedan år 1999. Under år 2012 och 2013 genomfördes ett gemensamt projekt "Tillsynsutveckling i Väst" (TUV) där kommunerna och länsstyrelserna i både Halland och Västra Götaland deltog. Efter att TUV avslutats beslutade Miljösamverkan Halland och Miljösamverkan Västra Götaland att fortsätta arbeta tillsammans. Samarbetet innebär inga organisatoriska eller budgetmässiga förändringar, utan handlar om ett samarbete för att få större utväxling av insatta resurser.

Samarbetet omfattar följande områden: Gemensam verksamhetsplanering, aktiviteter/projekt enligt gemensam aktivitetsplan, utbildningsinsatser, chefsamverkan samt "Mötesplats goda exempel". Beslut som rör dessa samarbetsområden fattas av respektive styrgrupp. Enligt målsättningen ska de två miljösamverkans styrgrupper träffas minst två gånger per år och diskutera strategiska frågor i det gemensamma arbetet.

Miljösamverkan Västernorrland startade år 2013 som ett treårigt projekt. Enligt slutrapport och extern utvärderare var projektet på god väg att uppfylla sina mål. Finansiärgruppen valde dock att avsluta projektet vid utgången av år 2015, för vidare utredning av utformning av en framtida miljösamverkan. Några av de förbättringspotentialer som den externa utvärderingen av Miljösamverkan Västernorrland lyfte är aktuella att ha med sig också vid utformning av en miljösamverkan för Uppsala län:

- Sättet att sprida information inom miljösamverkan behöver förbättras och detta gäller särskilt hemsidan.
- Tydliggöra rollfördelningen inom miljösamverkan och i synnerhet när det gäller människors olika förväntningar.

Från slutrapporten för Miljösamverkan kan också noteras att "i projektplanen förutsattes att en projektledare på heltid skulle rekryteras. Den budget som avsatts räckte dock endast till en 75%-tjänst. Projektledarens erfarenhet efter nära 3 års arbete är att utifrån de förväntningar som funnits så skulle en heltidstjänst ha behövts."

Möjligheter och förutsättningar att upprätta en regional miljösamverkan med andra län

I Dalarnas län finns ett uttalat intresse för att starta en miljösamverkan och också att göra det tillsammans med andra näraliggande län. Resurser för att genomföra en förstudie kring en miljösamverkan för Dalarnas län har avsatts. Dalarna har dock avvaktat att Uppsala skulle komma igång med en förstudie, men hade sedan inte utrymme att utföra en förstudie under hösten 2016.

Även Gävleborgs och Västmanlands län har uttryckt intresse för en miljösamverkan men vill ha mer underlag om vad det skulle innebära att ingå i gemensam miljösamverkan med Uppsala och eventuellt Dalarnas län. Gävleborgs län tog år 2012 själva fram ett underlag för att starta en miljösamverkan i länet, men begränsades bland annat av utebliven finansiering.

I Stockholms län finns en sedan flera år välfungerade miljösamverkan. I projekt som denna drivit har deltagare bland annat från Håbo och Uppsala kommuner deltagit. Kommunerna har då bidragit genom att lägga tid på att delta i de grupper som tagit fram bedömningsgrunder, checklistor etc. När miljösamverkan Stockholm arrangerar utbildningar är även handläggare från andra kommuner välkomna att delta, mot en deltagaravgift för att finansiera kursen. Miljösamverkan Stockholm ser positivt på att ta emot deltagare även från kommuner utanför länet eftersom syftet är att nå samsyn i tillsynen. Samordnaren för Miljösamverkan Stockholm har också uttryckt att det skulle vara positivt om en miljösamverkan startades även i Uppsala län.

Enkät i Uppsala län

Kopia av enkäten som gick ut till Uppsala läns miljökontor finns i "Bilaga 1. Enkät till miljö- och hälsoskyddskontoren i Uppsala län". Totalt inkom 49 st enkätsvar, varav 40 st från handläggare och 9 st från chefer. Svar har kommit in från handläggare som arbetar med livsmedelskontroll, hälsoskydd, miljöskydd, enskilda VA, naturvård/områdesskydd samt alkohol- och läkemedelstillsyn. I flera kommuner har varje handläggare svarat själv, i några fall har det inkommit ett gemensamt svar från de handläggare inom kommunen som jobbar med samma tillsynsområde. Enkätsvaren fördelade sig enligt följande:

	Mycket viktigt	Viktigt/Bra	Mindre viktigt	Onödigt/Finns andra som fyller detta behov
Gemensamma tillsynsprojekt	19	27	3	-
Ta fram vägledningsmaterial såsom bedömningsgrunder/branschfakta	27	14	2	5
Arrangera utbildningar om	26	19	3	-

branschspecifika frågor				
Arrangera utbildningar om "mjuka frågor" (t.ex. kommunikation och bemötande)	7	17	18	6
Ha ett webbaserat diskussionsforum	10	15	14	9
Ha en webbsida (ev. med inloggning) där kommunerna kan dela checklistor, infoblad etc. med varandra	18	19	5	5
Arrangera studiebesök mellan kommunerna	7	25	12	4

Förslag på tillsynsprojekt och samarbetsområden som inkommit i enkäten finns i "Bilaga 2. Förslag på projekt och samarbetsområden, inkomna med enkät".

Av de svarande som skrev något i fritextfrågan "Övriga synpunkter" var det flera som såg en miljösamverkan för Uppsala län som viktig och efterlängtd. Några ansåg att det redan finns mycket material och nätverk i andra forum och uttryckte därför tveksamhet till att starta en miljösamverkan för Uppsala län. I viss mån var detta kopplat till inom vilket tillsynsområde svarande arbetade, samt om hen jobbar inom stor eller liten kommun. Synpunkten att Uppsala län är för litet för att självt driva en miljösamverkan har framkommit i enkäten och att det därför är angeläget att snabbt få till stånd en samverkan tillsammans med andra län.

Vilka mervärden kan en miljösamverkan ge och vilka utmaningar behöver hanteras?

Vinster med en miljösamverkan, och som också är syftet med att starta en sådan, är främst att stärka kompetensen hos handläggare och inspektörer, att få en ökad samsyn i länet samt att effektivisera arbetet. Detta förväntas i sin tur ge en än mer rättssäker och professionell handläggning, öka förtroendet hos företag och privatpersoner som är i kontakt med miljökontoren samt att miljökontoren kan nå längre, för samma insatta resurser, i det tillsyns- och kontrollarbete de har att utföra än om alla gör allt på egen hand. Ytterligare en vinst kan bli att miljösamverkan öppnar möjligheter som gör att inspektörer och handläggare upplever sitt arbete som än mer stimulerande och roligt. Om Uppsala län har en miljösamverkan får vi också tillgång till det nätverk av olika miljösamverkan som finns nationellt och kan dra nytta av dessas erfarenheter.

Den största utmaningen för en miljösamverkan för Uppsala län är sannolikt att länet består av relativt få kommuner. Detta kan dels innebära viss svårighet med finansiering, dels med bemanning för att bereda olika samverkansprojekt. En annan utmaning som behöver hanteras är att länets kommuner varierar mycket i storlek och därmed förutsättningarna på de olika miljökontoren. En

miljösamverkan behöver därför möta både små och större kommuners behov. Att skapa en miljösamverkan tillsammans med andra län är ett sätt att hantera båda dessa utmaningar: dels innebär fler deltagande kommuner ett stabilare finansierings- och bemanningsunderlag, dels skulle det bli fler kommuner inom varje storlekssegment.

Se även "Bilaga 3. SWOT-analys".

Del 2. Förslag till utformning och införande av regional miljösamverkan

Utformning av regional miljösamverkan för Uppsala län

Syfte

- **Stärka kompetensen** hos myndigheterna inom miljö-, hälsoskydds- och livsmedelsområdet.
- Genom samverkan skapa förutsättning för att myndigheterna kan **dela kompetens** med varandra för att öka spetskompetensen.
- **Ge bättre resursutnyttjande** hos myndigheterna.
- Leda till **samsyn och mer likartade bedömningsgrunder** vid tillämpningen av miljöbalkens och livsmedelslagstiftningens regelverk och därmed en mer rättssäker handläggning.
- Utveckla arbetet med **projektinriktad tillsyn** som metod.
- Öka kunskapen om miljö hos verksamhetsutövare och **höja deras konkurrenskraft**.

Avgränsningar för samverkan

Fokus ska ligga på gemensamma projekt inom, eller som stödjer, den operativa tillsynen utifrån miljöbalkens och livsmedelslagstiftningens områden.

Miljösamverkan ska arbeta med ett urval aktuella frågor grundat på miljökontorens behov och en bedömning av att det i dessa frågor finns kvalitets- och effektivitetsvinster att göra. Miljösamverkan ska således inte åta sig att täcka upp alla frågor som miljökontoren måste arbeta med under ett verksamhetsår.

Miljösamverkan är inte en myndighet. De projekt som miljösamverkan driver innefattar stöd till myndighetsutövning, exempelvis inspektioner. Men det är endast de medverkande myndigheterna (kommunernas miljönämnder och Länsstyrelsen) som har att svara för myndighetsutövningen. Var och en av dessa väljer själv i vilken omfattning man deltar i projekten.

Länsstyrelsen: miljösamverkan blir ett komplement till länsstyrelsens befintliga tillsynsvägledning, vilken fortsätter med samma volym som nu.

Huvudmän – deltagande parter

Deltagande parter och huvudmän är länets kommuner samt Länsstyrelsen. Eftersom Heby och Sala kommuner har en gemensam miljöförvaltning antas båda dessa kommuner gemensamt ingå som en part i miljösamverkan. Miljösamverkan välkomnar även eventuella övriga enstaka kommuner i näraliggande län som vill ansluta sig till projektet.

Part som vill delta i miljösamverkan undertecknar en samverkansöverenskommelse. Den samverkansöverenskommelse om används av miljösamverkan Stockholm finns i "Bilaga 4. Samverkansöverenskommelse".

Organisation av miljösamverkan för Uppsala län

- Som projektägare står Länsstyrelsen. Detta innebär att medlemsavgifter betalas in till Länsstyrelsen, som hanterar dem på ett avskilt konto där eventuellt överskott överförs till kommande budgetår.

- Ägargrupp. Ägargruppen är miljösamverkans högsta beslutande organ. Ägargruppen består av länets kommunala chefer för miljö- och hälsoskyddstillsyn och livsmedelskontroll samt en representant från Länsstyrelsens miljöskydds-enhet. Gruppen sammanträder en gång om året.

Gruppen beslutar årligen om verksamhetsplan, vilken definierar verksamhetsinriktning, verksamhetsmål och budget. Inför varje ny treårig avtalsperiod beslutar ägargruppen om miljösamverkans huvudsakliga inriktning och ekonomiska förutsättningar, vilka kommer till uttryck i samverkansöverenskommelsen.

Ägargruppen beslutar också om styrgruppens sammansättning.

- Styrgrupp. Styrgruppen består av 4 personer, som vardera representerar en av miljösamverkans ingående parter/huvudmän. Styrgruppen väljs av ägargruppen, för ett år i taget. Styrgruppen utser inom sig en ordförande.

Styrgruppen lägger inför varje kalenderår fram en verksamhetsplan för beslut vid ägargruppsmöte.

De samverkansprojekt som miljösamverkan driver ska ha en projektplan samt redovisa resultat och slutrapport. Dessa ska granskas och godkännas av styrgruppen. Det är styrgruppen som beslutar om vilka samverkansprojekt som ska genomföras.

- En anställd samordnare/projektledare som arbetar 50%. Uppdrag:
  - Samlar upp idéer till samverkansprojekt och lägger fram förslag till styrgruppen.
  - Projektledare i miljösamverkans samverkansprojekt. Sköter administrativa delar, samordning och dokumentation inom respektive delprojekt. Bidrar med fackkompetens när delprojektet ligger inom projektledarens fackområde. Organiserar det praktiska runt uppstarts dagar för tillsynsprojekt. Sammanställer slutrapporter för tillsynsprojekt.
  - Sköter intern och extern kommunikation för miljösamverkan, exempelvis nyhetsbrev och hemsida. Den part som kommunernas kontaktpersoner vänder sig till.
  - Deltar i nationellt nätverk för samordnare/projektledare för miljösamverkan.

Arbetsgivare för samordnare/projektledare är Länsstyrelsen och denne har sin arbetsplats hos Länsstyrelsen. Detta ger en tydlighet över när man arbetar i vilket uppdrag, om samordnaren/projektledaren parallellt arbetar 50 % som inspektör i en kommun. Det ger också enkel tillgång till Länsstyrelsens lokaler om dessa behövs för möten etc. samt god kontakt med Länsstyrelsens tillsynsvägledare. Detta upplägg kräver dock att samordnaren/projektledaren ges möjlighet att vara tjänstledig från sitt andra arbete, om man tänker sig att det är någon som arbetar som kommunal inspektör.

En alternativ utformning skulle vara att samordnaren/projektledaren istället är placerad i den kommun personen ifråga arbetar. Miljöchefsmötet i december 2016 förordar Länsstyrelsen som arbetsgivare, men håller öppet för en viss flexibilitet om det är vad som krävs för att hitta rätt samordnare/projektledare under samverkans inledande tid.

- Kontaktperson/-er. På respektive kommuns miljökontor utses 1-3 kontaktpersoner för miljösamverkan. Kontaktpersonerna är handläggare som samordnaren/projektledaren primärt vänder sig till vid behov av direktkontakt med en förvaltning. För uppdragsbeskrivning se "Bilaga 5. Uppdrag kontaktpersoner".
- Arbetsgrupper för projekt inom miljösamverkan. Bemannas av inspektörer/handläggare, inom deras ordinarie tjänster i respektive kommun. Står för fackkompetensen inom respektive delprojekt. Tar fram det material (exempelvis bedömningsgrunder och checklistor) som behövs för att genomföra projektet. Innan nytt material tas fram kontrolleras vad som redan finns framtaget av andra miljösamverkan eller tillsynsvägledande myndigheter.
- Eventuella delprojektledare: om det av styrgruppen bedöms som lämpligt i ett projekt och tillräcklig bemanning finns kan en inspektör/handläggare, inom sin ordinarie tjänst, gå in och vara delprojektledare för ett samverkansprojekt. Delprojektledaren tar då över uppgifter inom samverkansprojektet som annars hade legat på miljösamverkans anställda samordnare/projektledare.

Samverkansprojekt

Samverkansprojekten kan vara:

- Genomförande av tillsynskampanjer
- Framtagning av informations- och underlagsmaterial i aktuella frågor
- Utbyte av erfarenheter inom olika tillsynsområden
- Framtagning/utbyte av handledningar för tillsyn
- Interna kurser och seminarier i anslutning till delprojekten
- Uppföljning och utvärdering av arbetet

Projektens resultat presenteras via webb, rapporter eller seminarier.

Idéer till samverkansprojekt tas fram dels genom en årlig enkät till samtliga ingående parter i miljösamverkan (enkät sänds ut under våren året före projektet avses att genomföras), dels genom förslag som spontant inkommer till miljösamverkan under året. Vilka projekt som ska genomföras under kommande år beslutas av styrgruppen.

För varje delprojekt kommer en separat projektplan att tillämpas. I denna skall framgå syfte, mål, arbetsuppgifter, tidplan, budget, ansvarsfördelning och bemanning. Hur många timmar deltagare i arbetsgrupp behöver lägga beror på projektets omfattning och komplexitet.

Projektledare för delprojekten kommer miljösamverkans projektledare att vara. Projektledaren ansvarar för alla utskick, möten, uppföljning, m.m. Liknande struktur tillämpas med stor framgång av andra miljösamverkans-projekt och resulterar bl.a. i att de olika delprojekten verkligen upplevs som resurseffektiverande, då det mesta av de administrativa uppgifterna ligger utanför miljökontorens ansvar. En förlaga till arbetsbeskrivning för deltagare i arbetsgrupp och projektledare finns i "Bilaga 6. Arbetsbeskrivning för deltagare och projektledare i samverkansprojekt" (arbetsbeskrivning som används inom Miljösamverkan Stockholm).

Befintliga miljösamverkan har olika upplägg och framförhållning när det gäller beslut om samverkansprojekt. Miljösamverkan Skåne och Miljösamverkan Västra Götaland beslutar om projekt ett år i förväg och miljöcheferna beslutar om vilken bemanning de lägger in i respektive projekt.

Miljösamverkan Stockholm har en mer kontinuerlig modell för uppstart av projekt: när projektidéer kommer in till miljösamverkan presenteras dessa för styrgruppen av samordnaren. Detta görs enligt en mall för idébeskrivning. Idébeskrivningen omfattar: bakgrund, effektmål, vad som ska levereras, omfattning/avgränsning, intressenter, bemanning/behov samt tidsplan. Styrgruppen avgör om idén ligger i linje med miljösamverkans inriktning. I sådana fall görs ett upprop till de kommuner som är parter i Miljösamverkan Stockholm. Inspektörer kan själv anmäla sitt intresse av att delta och ansvarar själva för att stämna av detta med sin chef. När tillräcklig bemanning finns startas projektet. (Spovin, 2016)

En miljösamverkan för Uppsala län bör inledningsvis besluta om samverkansprojekt med god framförhållning. Senast i september bör information om kommande års projekt gå ut för att kommunerna ska kunna ta med dessa i sin verksamhetsplanering för kommande år. När miljösamverkan är etablerad och väl känd kan en övergång till en mer kontinuerlig modell likt Stockholms ske. Det ger en större flexibilitet att mer direkt fånga upp och möta behov som uppkommer i det praktiska tillsynsarbetet.

Finansiering

Projektet börjar med en uppstartsperiod under hösten 2017. Miljöcheferna i Uppsala län har under år 2016 uppmanats av styrgruppen att sätta av 10 000-15 000 kr i budgeten för år 2017, för att kunna anställa en projektledare på halvtid under hösten 2017.

Därefter följer en treårig projektperiod (år 2018-2020). Ingående kommuner betalar en årlig medlemsavgift. Medlemsavgiften har dels en miniminivå på 30 000 kr/år, dels ett tak på 80 000 kr/år. Däremellan relateras den till antal invånare i kommunen. Kommuner med sammanslagna förvaltningar betraktas som en medlemspart, med kommuneras gemensamma invånarantal som bas för medlemsavgift:

Antal kommuninvånare	Medlemsavgift/år
0-10 000	30 000 kr
10-15 000	35 000 kr
15-20 000	40 000 kr
20-30 000	45 000 kr
30-40 000	50 000 kr
40-50 000	55 000 kr
50-75 000	60 000 kr
75-100 000	65 000 kr
100-150 000	70 000 kr
150-200 000	75 000 kr
>200 000	80 000 kr

Denna modell är baserad på att det i Uppsala län ska kunna finansieras en anställd projektledare/samordnare på 50 %. Denna bemanning plus omkostnader kräver uppskattningsvis ca 400 000 kr/år (storleksordning 300 000 kr för lön och sociala avgifter, storleksordning 50 000 kr overheadkostnad, storleksordning 50 000 kr driftsbudget).

Modellen skulle innebära följande medlemsavgifter per kommun/sammanslagen förvaltning:

Kommun	Antal invånare*	Klass	Medlemsavgift
Enköping	41 893	40 000-50 000	55 000 kr
Heby + Sala	35 703	30 000-40 000	50 000 kr
Håbo	20 279	20 000-30 000	45 000 kr
Knivsta	16 869	15 000-20 000	40 000 kr
Tierp	20 547	20 000-30 000	45 000 kr
Uppsala	210 126	> 200 000	80 000 kr
Älvkarleby	9 293	0-10 000	30 000 kr
Östhammar	21 563	20 000-30 000	45 000 kr
Summa:	376 273		390 000 kr

*enligt SCB befolkningsstatistik 31 dec 2015.

Om anställd samordnare/ projektledare är placerad på Länsstyrelsen så blir Länsstyrelsens insats att stå för overheadkostnader som arbetsgivaransvar, arbetsplats, dator, hemsida etc. Om den anställda istället har sin arbetsplats i en kommun blir Länsstyrelsens medlemsavgift 50 000 kr.

I "Bilaga 7. Finansieringsmodeller i andra miljösamverkan" finns som referensmaterial några andra miljösamverkans finansieringsmodeller.

Vad gäller kostnader inom miljösamverkan så väljs för möten och andra arrangemang lokaler som någon medlemspart har tillgång till framför att hyra externa lokaler. Kostnader för uppstartsmöten eller projekträffar bekostas i första hand av miljösamverkan. Utbildning som innebär konsultarvoden eller likande kan behöva finansieras genom deltagaravgifter.

Tidsplan för införande av miljösamverkan Uppsala län

Under vintern-våren 2017:

- Beslut från respektive kommun om att delta i uppstart hösten 2017
- Beslut från respektive kommun om att gå in i treårigt samverkansprojekt 2018-2020
- Val av styrgrupp
- Anställning av samordnare/projektledare
- Aktivt arbeta för att få in parter även utanför Uppsala län som medlemmar i miljösamverkan

Hösten 2017: Uppstart

- Aktivt arbeta för att få in parter även utanför Uppsala län som medlemmar i miljösamverkan.
- Namn och logotyp för miljösamverkan.
- Starta upp webbsida (under länsstyrelsens) med undersida med inloggning där befintligt kommunalt material kan delas med varandra. Webbsidan ska förutom information om miljösamverkan och dess aktiviteter ha en funktion där man kan lämna in förslag till samverkansprojekt.
- Börja sända ut elektroniskt nyhetsbrev.
- Skapa struktur med kommunala kontaktpersoner (1-3 per kommun).
- Besluta och gå ut med information om tema för projekt och träffar under år 2018. Förslag till projekt har inkommit med enkäten som genomfördes sommaren 2016.

- Lägg upp struktur för 2018 års tillsynsprojekt. Forma arbetsgrupper och börja ta fram material.

År 2018-2020: Treårigt samverkansprojekt. Aktivitetsmål under perioden:

- Två tillsynsprojekt per år (ett under våren, ett under hösten)
- Två tematiska träffar per år – en kommun står som värd (en under våren, en under hösten)
- Alla kommuner/sammanslagna förvaltningar har deltagit i arbetsgrupp för tillsynsprojekt, mål enligt nedanstående tabell:

Antal invånare	Minst antal arbetsgrupper man deltagit i under 3 år
0-15 000	Ett
15-30 000	Två
>30 000	Tre

Detta innebär följande bemanning av arbetsgrupper:

Kommun	
Enköping	Minst tre projekt
Heby + Sala	Minst tre projekt
Håbo	Minst två projekt
Knivsta	Minst två projekt
Tierp	Minst två projekt
Uppsala	Minst tre projekt
Älvkarleby	Minst ett projekt
Östhammar	Minst två projekt

Tillsammans ger detta minst 18 personer som deltar i arbetsgrupper för tillsynsprojekt, vilket är vad som behövs som 6 st projekt ska bemannas med arbetsgrupper om minst tre personer.

Utformning av regional miljösamverkan för Uppsala kommun i samverkan med näraliggande län

Om en miljösamverkan bildas av och inom Uppsala län så uppmuntras intresserade enskilda kommuner i näraliggande län att ansluta sig. Om majoriteten av kommunerna i ett näraliggande län vill delta i en miljösamverkan kan en miljösamverkan som mer uttalat sträcker sig över ett större geografiskt område bildas. Detta skulle ge:

- En än större samsyn, vilket leder till tydligare förutsättningar och konkurrensvillkor företag emellan samt ökad nytta för miljö och allmänhet i det geografiska området.
- Ökad kraft att bemanna och bedriva projekt.
- Möjlighet att anställa samordnare/projektledare på mer än 50 %.

En miljösamverkan som omfattar mer än ett län har en gemensam styrgrupp och föreslås ha samma organisationsstruktur och finansieringsmodell som angivits i föregående kapitel. Förslagsvis anställs två samordnare/projektledare, som har sin bas i två olika län, på inledningsvis 50 % vardera. Om ekonomin tillåter kan anställningsgraden utökas. Den föreslagna finansieringsmodellen skulle

innebära följande medlemsavgifter för respektive kommun/sammanslagen förvaltning i de aktuella länen:

Kommun, Dalarnas län	Antal invånare*	Klass	Medlemsavgift
Avesta	22 781	20 000-30 000	45 000 kr
Borlänge	50 988	50 000-75 000	60 000 kr
Falun	57 062	50 000-75 000	60 000 kr
Gagnef	10 079	10 000-15 000	35 000 kr
Hedemora	15 235	15 000-20 000	40 000 kr
Leksand	15 326	15 000-20 000	40 000 kr
Ludvika	26 362	20 000-30 000	45 000 kr
Malung-Sälen	10 036	10 000-15 000	35 000 kr
Mora	20 101	20 000-30 000	45 000 kr
Orsa	6 750	0-10 000	30 000 kr
Rättvik	10 759	10 000-15 000	35 000 kr
Smedjebacken	10 790	10 000-15 000	35 000 kr
Säter	11 009	10 000-15 000	35 000 kr
Vansbro	6 715	0-10 000	30 000 kr
Älvdalen	7 035	0-10 000	30 000 kr
Summa:	281 028		600 000 kr

*enligt SCB befolkningsstatistik 31 dec 2015.

Kommun, Gävleborgs län	Antal invånare*	Klass	Medlemsavgift
Bollnäs	26 594	20 000-30 000	45 000 kr
Gävle	98 877	75 000-100 000	65 000 kr
Hofors + Ockelbo + Sandviken	53 598	50 000-75 000	60 000 kr
Hudiksvall	36 975	30 000-40 000	50 000 kr
Ljusdal	19 027	15 000-20 000	40 000 kr
Nordanstig	9 490	0-10 000	30 000 kr
Ovanåker	11 469	10 000-15 000	35 000 kr
Söderhamn	25 785	20 000-30 000	40 000 kr
Summa:	281 815		365 000 kr

*enligt SCB befolkningsstatistik 31 dec 2015.

Kommun, Västmanlands län exkl. Sala	Antal invånare*	Klass	Medlemsavgift
Arboga	13 858	10 000-15 000	35 000 kr
Fagersta	13 286	10 000-15 000	35 000 kr
Hallstahammar	15 645	15 000-20 000	40 000 kr
Kungsör	8 343	0-10 000	30 000 kr
Köping	25 557	20 000-30 000	45 000 kr
Norberg	5 803	0-10 000	30 000 kr
Skinnskatteberg	4 472	0-10 000	30 000 kr
Surahammar	9 985	0-10 000	30 000 kr
Västerås	145 218	100 000-150 000	70 000 kr
Summa:	242 167		345 000 kr

*enligt SCB befolkningsstatistik 31 dec 2015.

Till ovanstående summor per län tillkommer medlemsavgifter från aktuella länsstyrelser.

Eftersom de olika länen har olika storlekssammansättning på sina kommuner slår den föreslagna finansieringsmodellen olika i olika län och en diskussion om finansieringsmodell behöver sannolikt tas med de andra länens kommuner. Dock bör en länsöverskridande miljösamverkan ha samma finansieringsmodell för alla deltagande kommuner. Om man har olika finansieringsmodell i olika län så blir det istället en samverkan mellan två eller flera separata miljösamverkan.

Slutsatser

För att på ett hållbart och effektivt sätt uppnå miljösamverkans syften är det angeläget att så snart som möjligt få med ett större antal kommuner än de som ingår i Uppsala län. Önskvärt är att alla fyra län: Dalarna, Gävleborg, Uppsala och Västmanland går samman. Att påbörja ett arbete enbart inom Uppsala län medan en större samverkan byggs upp bör dock vara möjligt.

Källor

Hemsidor för samtliga befintliga regionala miljösamverkan

Gemensam hemsida för miljösamverkan: www.miljosamverkan.se

Hemsida för miljösamverkan Sverige

Telefonkontakt med Carina Lif (Miljösamverkan Sverige)

Telefonkontakt med Peer-Erik Carlsson (Miljösamverkan Västernorrland)

Telefonkontakt med Henrik Spovin (Miljösamverkan Stockholm)

Fil från samordnarnätverk, sammanställning av befintliga miljösamverkans organisation år 2015

Powerpointpresentation om miljösamverkan, Tomas Waara

Slutrapport Miljösamverkan Västernorrland

Bilaga 1. Enkät till miljö- och hälsoskyddskontoren i Uppsala län

Vad vill du att en miljösamverkan för Uppsala län ska syssla med?

I många län finns redan en "miljösamverkan", där länets kommuner samverkar och stöttar varandra kring miljö- och hälsoskyddstillsyn, samt livsmedelskontroll. Nu pågår en utredning kring förutsättningarna för att skapa en miljösamverkan för Uppsala län. Dina synpunkter på vad en miljösamverkan skulle kunna fylla för behov är viktiga för denna utredning!

Fyll därför i detta Word dokument och sänd **senast 26 augusti 2016** tillbaka till:

sara.johansson4@uppsala.se

Är du nyfiken på vad som görs i andra län kan du läsa mer här:

<http://www.miljosamverkan.se/Sv/om-miljosamverkan/Pages/default.aspx>

	Mycket viktigt	Viktigt/Bra	Mindre viktigt	Onödigt/Finns andra som fyller detta behov
Gemensamma tillsynsprojekt				
Ta fram vägledningsmaterial såsom bedömningsgrunder/ branschfakta				
Arrangera utbildningar om branschspecifika frågor				
Arrangera utbildningar om "mjuka frågor" (t.ex. kommunikation och bemötande)				
Ha ett webbaserat diskussionsforum				
Ha en webbsida (ev. med inloggning) där kommunerna kan dela checklistor, infoblad etc. med varandra				
Arrangera studiebesök mellan kommunerna				

Egna idéer på samarbetsområden, förslag på specifika projekt m.m. Prioritera gärna om du bedömer respektive förslag vara mycket viktigt/viktigt/mindre viktigt:

-

(fortsättning på nästa sida)

Jag arbetar som:

- Inspektör
- Chef

Inom (kan vara flera alternativ samtidigt):

- Hälsoskydd
- Livsmedel
- Miljöskydd
- Annat:

Eventuella övriga synpunkter:

Denna utredning sker på uppdrag av länets miljöchefer, i samverkan med länsstyrelsen. Har du frågor är du välkommen att höra av dig till:

*Sara Johansson, projektledare samt miljöinspektör, telefon 018-727 43 88,
sara.johansson4@ uppsala.se*

Bilaga 2. Förslag på projekt och samarbetsområden, inkomna med enkät

Vissa av förslagen har inlämnaren angett prioritet för: mycket viktigt/viktigt/mindre viktigt.

Förslag på projekt och samarbetsområden från handläggare

Miljöskydd

- Täckter och hantering av biverksamheter till denna (massor, försäljning m.m.)
- En gemensam policy för oljeavskiljare och biltvättar – utsläpp till recipient, utsläppsvärden, kontroll m.m.
- Gemensamma grundmallar för t.ex. §28 anmälan (inkluderar även likartade bedömningar för saneringar och riktvärden m.m.)
- Gemensamt informationsmaterial riktat till medborgare/företag
- Möjlighet att rotera inom arbetsplatserna, exempelvis arbeta med ett projekt och genomföra inspektioner i annan kommun under en period.
- Gemensamt utformade tillsynsplaner, dvs. att utformning av den är likartad så att det går att jämföra mellan kommuner.
- Gemensamt satt utformning av de miljömål som ska uppnås. Inte att det ska vara lika mål för alla kommuner, men att det går att jämföra och mäta målpuffyllelse.
- Gemensamma utbildningar för nämnder. Samverkan mellan nämnderna.
- I Västmanland finns/fanns en uppskattad sammanställning av kontaktuppgifter till länets alla miljökontor, länsstyrelsen, polis (?) m.m. En "Vem är vem".
- Dagvattenhantering (mycket viktigt)
- Förorenade områden (mycket viktigt)
- Avloppsreningsverk (mycket viktigt)
- Bilskrotar (viktigt)
- Avfall – masshantering samt återvinningsanläggningar (viktigt)
- Checklistor och även mallar är jätteviktigt att kunna dela med varandra. Mycket jobb läggs ner speciellt på mallar.
- Oljeavskiljare (viktigt)
- Studiebesök mellan kommunerna (mycket viktigt): Bra med att skapa lite mer sammanhållning mellan kommunerna. Arbetsmetoder skiljer nog en del speciellt för de små och det bör tas hänsyn till.
- Vattenskyddsområden/Avlopp (mycket viktigt)
- Kemikalier och olyckor (viktigt)
- Hantering av klagomål (viktigt)
- Biltvättar, bilverkstäder, oljeavskiljare
- Spridning av avloppsslam
- Hantering och spridning av bekämpningsmedel
- Guld- och silversmeder – tillsynsprojekt
- Konstnärsfärger – tillsynsprojekt
- Tillsyn i en liten kommun med lite resurser – tillsynen som ger resultat.
- Checklistor för tillsyn av miljöfarliga verksamheter

Livsmedel

- Det vore mycket givande att kunna följa med ut med inspektörerna i de olika kommunerna och inte bara studiebesök mellan kommunerna. Detta för att minska skillnaderna i arbetet, d.v.s. ha mer samsyn, likartade bedömningar av inspektörerna i länet.
- Krishantering t.ex. dricksvattenövningar på kommunalnivå – t.ex. med grannkommun.
- Vattenverk – kanske hjälpas åt med någon checklista: vad kontrollerar vi, hur kontrollerar vi o.s.v.
- Saminspektion – alla inspektörer kollar på samma kontrollpunkter under en och samma dag.
- Ge inspektörer goda möjligheter att kunna bolla specifika frågor med kollegor som arbetar inom samma branschområde. (Antagligen framför allt intressant för kollegor som arbetar i små kommuner.)
- Projekt om dricksvattenanläggningar (samfälligheter m.m.) – viktigt (har ingen klar bild av upplägg men finns flera intressanta vinklingar)
- Tillsyn på vattenreservorar och ledningsnät – viktigt

Hälsoskydd

- Kurs och tillsynsprojekt legionella på vårdboenden
- Samsyn kring anmälningsförfarande
- Ge inspektörer goda möjligheter att kunna bolla specifika frågor med kollegor som arbetar inom samma branschområde. (Antagligen framför allt intressant för kollegor som arbetar i små kommuner.)

VA

- Kurser och fortbildning är något som hade uppskattats. Vi har haft det i samband med någon länsträff och det ser vi gärna att det sker regelbundet.
- Bedömningsgrunder enskilda avlopp – tillsyn och anmälan/tillstånd. Kanske mindre viktigt om ny lagstiftning på gång.

Områdesskydd

- Ett samsynstillfälle 2-3 ggr per år med inriktning på olika frågeställningar. Det är viktigt dock att inte samordnandet tar mer tid och energi än vad vi får ut av samarbetet.

Förslag på projekt och samarbetsområden från chefer

- Hållbara transporter
- Gärna utbildningsdagar i samband med start av tillsynsprojekt.
- Mjukare frågor – utbildning, diskussioner och reflektioner som ökar yrkesstoltheten hos miljöinspektörer.
- Lista över viktiga tillsynsprojekt som genomförts inom olika områden med korta tips om vilka som visade sig vara viktiga eller ge bestående resultat.
- Prioriterade projekt kommande år för oss:

- Tillsyn gifter och kemikalier i förskola, skola och konsumentprodukter.
- Övrig hälsoskyddstillsyn skolor.
- Fortsatt VA-tillsyn
- Tillsyn strandskydd
- En årlig konferens med tema, kanske skulle flera miljösamverkan kunna gå ihop. (mindre viktigt)
- Miljösamverkan skulle kunna hålla i intro-utbildningar för nya inspektörer: rollen, MB, förvaltningslag m.m (viktigt)

Bilaga 3. SWOT-analys

SWOT-analys med styrkor, svagheter, möjligheter och hot för en miljösamverkan för Uppsala län:

Styrkor	Svagheter
<ul style="list-style-type: none"> • Större samsyn mellan kommuner. Samsynta krav i olika kommuner ger förutsägbarhet för företag som har verksamhet i flera kommuner. Samsynta krav i olika kommuner gör att det blir likartade konkurrensvillkor i olika kommuner. • Större branschkunskap hos inspektörer. • Medarbetare som är ensamma om sitt fackområde på sitt miljökontor får tillgång till nätverk att bolla frågor med. • Varje kommun behöver inte själv ta fram allt material såsom checklistor för olika branscher. Vi undviker att alla kommuner var för sig ska "uppfinna hjulet". • När inspektören har mer bakgrundskunskap och personer att samråda med blir hen tryggare och mer professionell i sitt inspektörsarbete. • Samsynta handläggare/inspektörer med bra branschkunskap ger snabbare och mer rättsäker handläggning för privatpersoner och företagare som har något ärende hos miljökontoret. • Samsynta handläggare/inspektörer med bra branschkunskap utför en mer effektiv tillsyn på företag i kommunen, vilket ger en bättre miljö och hälsa för medborgarna. • Det är roligt att samverka med kollegor inom samma område. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uppsala län består av få och flera små kommuner, vilket kan göra att det inte finns tillräckligt med personal att bemanna projekten (blir samma personer som ska driva alla projekt). • Obalans mellan små och stora kommuner – kan innebära olika behov och önskemål.
Möjligheter	Hot
<ul style="list-style-type: none"> • Effektivisering genom samarbetet. • Företag upplever tillsynen som mer professionell och "rättvis" vilket stärker miljökontorens förtroende. • Lättare få gemensamma tillsynsprojekt uppmärksammade i media än om man bara är en kommun. • Möjlighet att utveckla samverkansformer med distansarbetsverktyg, såsom Skype-möten. 	<ul style="list-style-type: none"> • Otillräcklig finansiering. • Att andra nätverk upplevs som mer relevanta (t.ex. Förorenad mark, Mälaren en sjö för miljoner, 9-stadsnätverket) • Vid samverkan som omfattar flera län kan det bli långa reseavstånd som gör det svårt att delta i projektgrupper och utbildningar.

• Möjlighet att samverka med andra befintliga miljösamverkan.	

Bilaga 4. Samverkansöverenskommelse

Förlaga som används av Miljösamverkan Stockholm.

KOMMUNFÖRBUNDET
SAMVERKANSÖVERENSKOMMELSE STOCKHOLMS LÄN 2014-11-26

Samverkansöverenskommelse avseende Miljösamverkan Stockholms län

Om samverkansöverenskommelsen

Kommunförbundet Stockholms Län, nedan benämnt KSL, och kommun/ organisation, har träffat följande överenskommelse om att vara parter i Miljösamverkan Stockholms län, nedan benämnt MSL.

MSL är en samverkan mellan länets kommuner, Länsstyrelsen i Stockholms län, nedan benämnt Länsstyrelsen och KSL och en del av länsstyrelsens tillsynsvägledning. Samverkansöverenskommelsen gäller för perioden 2015-2018.

Samverkansöverenskommelsens innehåll

Denna överenskommelse fastställer:

1. Syftet med Miljösamverkan Stockholms län
2. Parternas ansvar
3. Organisation och styrning
4. Personella resurser och administration
5. Avgift för parterna
6. Samverkansöverenskommelsens natur
7. Samverkansperiod och uppsägning

§1. Syftet med Miljösamverkan Stockholms Län

MSL ska bidra till en utveckling och effektivisering av miljökontorens arbete. MSL ska göra detta genom att skapa förutsättningar för gemensamma samverkansprojekt och gemensamma informations- och utbildningsinsatser.

Miljösamverkan Stockholms län kan aldrig ersätta eller representera kommuner eller Länsstyrelse i myndighetsrollen. Myndighetsutövningen utövas alltid av den enskilda kommunen eller av Länsstyrelsen.

Parterna medverkar i MSL:s verksamhet och använder framtaget material efter egen bedömning.

§2. Parternas ansvar

Parterna ansvarar gemensamt för att MSL:s samverkansprojekt bemannas och för att verksamheten finansieras. Verksamhetsinriktning, verksamhetsmål och budget definieras i MSL:s verksamhetsplan som årligen beslutas av länets miljöchefer.

§4. Organisationens styrning

MSL:s högsta beslutande organ utgörs av miljöcheferna i länets kommuner tillsammans med representanter från Länsstyrelsen och KSL. Parterna utser en styrgrupp för det löpande arbetet.

Styrgruppen består av 1 tjänsteman från Länsstyrelsen och minst 4 miljöchefer från länets kommuner samt 1 adjungerad tjänsteman från KSL som deltar efter behov. Styrgruppen utser inom sig en ordförande. Styrgruppen lägger inför varje kalenderår fram en verksamhetsplan för beslut vid miljöchefsträff.

De samverkansprojekt som MSL driver ska ha en verksamhetsplan samt redovisa resultat och slutrapport. Dessa ska granskas och godkännas av styrgruppen.

KSL ska ha möjlighet att använda MSL som expertnätverk i samband med remissförfaranden, utredningar och andra inom KSL beslutade uppdrag.

§5. Personella resurser och administration

För varje samverkansprojekt görs en projektbeskrivning med en uppskattning av bemanningsbehov. Deltagande sker inom ramen för respektive persons ordinarie tjänst. Andra myndigheter och organisationer kan delta i samverkansprojekten för att bredda kompetensen.

En anställd samordnare svarar för administrativt stöd till samverkansprojekten.

§6. Avgifter för parterna

Finansiering av verksamheten ska ske genom en rörlig avgift om 59 öre per invånare och med ett tak på 163 000 kr per kommun/ organisation. Länsstyrelsen och KSL bidrar med 163 000 kr vardera. Avgiften per invånare ska baseras på folkmängden den 30 juni året före budgetåret, se bilaga.

Avgiften uppjusteras årligen med 1 % jämfört med året dessförinnan. Justeringen avser både rörlig avgift och takbeloppet. För rörlig avgift ska avrundning ske till närmast högre hela örestal. För parter som betalar ett kronbelopp skall avrundning ske till närmast högre tusental kronor. Avgiftstaket avrundas på samma sätt.

§7. Avvikelser gentemot budget

Om de faktiska intäkterna eller kostnaderna under löpande kalenderår visar sig komma att avvika från antagen budget, ska styrgruppen besluta om justeringar i verksamheten i relation till tillgängliga intäkter.

§8. Under- respektive överskott i budget

Årligt under- eller överskott ska balanseras påföljande år. Om MSL upphör eller part går ut ur MSL, ska eventuellt under- och överskott regleras under aktuellt verksamhetsår.

§9. Fakturering

KSL fakturerar respektive kommun/ organisation samt Länsstyrelsen enligt ovanstående finansieringsmodell. Tidigast 1 mars och senast 1 maj varje år.

§10. Samverkansöverenskommelsens natur

Denna samverkansöverenskommelse är civilrättslig där båda parter erhållit varsin kopia. KSL ansvarar för utformning av samverkansöverenskommelsen samt att detta utsänds till kommunerna i samband med avtalsperiodens start.

§11. Samverkansperiod, uppsägning och förlängning

Samverkansperiod är 2015-01-01 till och med 2018-12-31. Part har möjlighet att säga upp samverkansöverenskommelsen inför nytt kalenderår förutsatt att uppsägningen sker skriftligen minst 6 månader i förväg. Miljöcheferna ska senast 2018-06-30 besluta om förlängning av samverkansöverenskommelsen.

Bilaga 5. Uppdrag kontaktpersoner

Efter förlaga från miljösamverkan Halland.

Bakgrund

På varje miljökontor i länet finns 1-3 kontaktpersoner. Dessutom finns kontaktpersoner på Länsstyrelsen. Syftet med systemet med kontaktpersoner är att miljösamverkans samordnare/projektledare ska ha en direkt kontaktväg in till alla miljökontor.

Denna uppdragsbeskrivning/instruktion kan vid behov ändras av samordnaren/projektledaren.

Instruktion

Instruktionen är utformad för kontaktpersonerna på kommunernas miljökontor. Den gäller i tillämpliga delar också övriga kontaktpersoner.

Uppgifterna i stort

- Ta emot information från samordnaren och tillse att den vidarebefordras till dem i den egna förvaltningen eller motsvarande som berörs.
- När uppgifter efterfrågas från samordnaren se till att berörda på förvaltningen får kännedom om detta, och bevaka sedan att uppgifterna skickas in.
- Informera samordnaren om byte av kontaktperson eller om byte av egen telefon eller e-postadress.
- Informera samordnaren om annat som är av vikt att känna till med tanke på Miljösamverkans arbete. Exempelvis något arbete på den egna förvaltningen som nära anknyter till ett aktuellt projekt.
- "Ambassadör" för Miljösamverkan. Ge allmän information om och visa på vinsterna med Miljösamverkans arbete för kollegor, chefer med flera.

Kontrollera aktivt att inget missats

Man kan bli sjuk, e-posten kan mankera och annat kan inträffa som gör att den information som samordnaren skickat ut inte nått fram. Ta därför för vana att då och då gå in på Miljösamverkans webbplats och orientera er om vad som är nytt.

Informera berörda

När ni tar emot information som inte enbart rör er själva som kontaktpersoner, se särskilt till att den når:

- Genomförare, alltså arbetskamrater vars arbetsuppgifter gäller det som informationen handlar om och som kommer att använda (eller skulle kunna använda) informationen i sitt arbete. Detta gäller vare sig miljökontoret deltar aktivt i ett projekt eller ej.
- Miljöchef eller motsvarande. De bör ha god kännedom om Miljösamverkans pågående och planerade arbete, för att ha möjlighet att beakta det i förvaltningens verksamhetsplanering. Finns förvaltningschef ovan miljöchef så bör också denne hållas allmänt informerad om Miljösamverkans arbete. Rådgör med miljöchefen om hur förvaltningschefen ska informeras.

Tips!

- Ha som rutin att på veckovisa kontorsmöten eller motsvarande ha en stående punkt och informera om "aktuellt i Miljösamverkan".
- Håll er väl underrättade om hur Miljösamverkans webbplats är uppbyggd och vad den innehåller, så att ni vid behov kan visa arbetskamrater till rätta.
- Ha som rutin att kort informera nyanställda om Miljösamverkan.
- Synliggör tablån med översikt av årets projekt t.ex. på förvaltningens intranät,

anslagstavla etc. så att alla snabbt har möjlighet att se vad som pågår i år. Samma gäller kommande års verksamhetsplan så snart den är klar.

Enkät svar och andra uppgifter som utvecklaren efterfrågar

- Om du inte själv ska eller kan lämna uppgifterna till samordnaren, se till att de som berörs informeras och vet vilket svarsdatum som gäller för enkäter eller andra uppgifter som efterfrågas.
- Bevaka sedan, påminn gärna en tid innan, att uppgifterna verkligen lämnas.
- Om det står klart att kontoret inte kommer att kunna lämna några uppgifter/svar, meddela detta till samordnaren.

Verksamhetsplanering

- Bevaka/verka för att Miljösamverkans verksamhetsplan beaktas i miljökontorets arbete med dess egen verksamhetsplan.
- När det gäller den årliga enkäten om nästa års verksamhetsplan för Miljösamverkan, tillse att enkäten behandlas av hela förvaltningen/på chefsnivå. Lägg extra omsorg på att verka för att enkäten besvaras.

Hör gärna av er!

Är det något som är oklart, eller har ni förslag och idéer eller upplysningar som rör Miljösamverkan så tveka inte att kontakta samordnare/projektledare:

NN telefon: X, e-post: x@y

Jag kommer gärna ut och informerar, och lyssnar på synpunkter!

Bilaga 6. Arbetsbeskrivning för deltagare och projektledare i samverkansprojekt

Förlaga som används av Miljösamverkan Stockholm

2008-09-02

Arbetsbeskrivning för deltagare och delprojektledare i MSL:s arbetsgrupper.

Miljösamverkan syftar till att effektivisera framför allt tillsynen inom miljö- och hälsoskydd och livsmedel i länet genom att samutnyttja medverkande aktörers kompetens och resurser och till att utifrån rådande lagrum säkra en likvärdig bedömningsgrund.

Miljösamverkan Stockholms Län (MSL) genomför delprojekt där deltagare träffas i mindre arbetsgrupper för att ta fram exempelvis handledningar, checklistor och informationsmaterial för miljökontorens verksamheter. Arbetsgruppernas resultat ska alltid vara praktiskt användbart ute i kommunerna och förankrat i MSL:s styrgrupp och bland miljöcheferna. Framtaget material presenteras exempelvis vid seminarier och på miljösamverkans webb www.miljosamverkanstockholm.se

Delprojekten initieras av MSL:s styrgrupp och kommunernas miljöchefer. Efter att beslut tagits om att ett delprojekt ska starta går en förfrågan ut till kommunerna om bemanning av arbetsgrupperna.

En arbetsgrupp består av representanter från kommuner, KSL och Länsstyrelsen. Varje grupp har en delprojektledare som förväntas ta ansvar för vissa övergripande uppgifter. All tid som deltagare avsätter för projektet är att betrakta som arbetstid och närvaro vid startmöten, arbetsmöten och avslutande seminarier är obligatorisk.

Deltagande i MSL:s arbetsgrupper innebär både att kommunen kan dela med sig av den egna kunskapen inom ämnesområdet och få ta del av andras erfarenheter. Deltagarna får också en personlig kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte genom arbetet i gruppen.

Nedan följer en arbetsbeskrivning för delprojektdeltagare och delprojektledare.

De nedan beskrivna åtagandena är grundade dels i det samverkansavtal som finns mellan medverkande parter och dels utifrån de erfarenheter som gjorts i tidigare delprojekt.

Delprojektdeltagarens uppgift är att:

- Bidra med sin kompetens i gruppens arbete.
- Bidra till att gruppens slutresultat uppfyller de mål som angetts i projektplanen.
- Rapportera avvikelser till delprojektledare samt föreslå korrigeringar.

- Meddela delprojektledare återbud i så god tid som möjligt inför arbetsmöten.
- I händelse av längre tids ledighet, sjukdom etc. tillsammans med sin chef utse en ersättare till arbetsgruppen.

Delprojektledarens uppgift är att:

- Driva, men framförallt leda och samordna delprojektet tillsammans med MSL:s projektledare.
- Tillsammans med projektledaren upprätta en projektplan som ska fastställas av styrgruppen.
- Tillse att arbetsträffar och resultat blir dokumenterat.
- Rapportera avvikelser till projektledaren samt föreslå korrigeringar.
- Sammankalla till och leda delprojektmöten.
- Tillsammans med projektledaren färdigställa en slutrapport.

Bilaga 7. Finansieringsmodeller i andra miljösamverkan

Finansieringsmodell varierar stort mellan olika miljösamverkan.

Miljösamverkan Värmland har en modell med fast avgift för alla deltagande kommuner. Enligt "Styrdokument 2014-2016", fastställt 17 december 2013 och reviderat 16 oktober 2015, gäller att medlemskommunerna betalar en årlig avgift på 35 000 kr och man förbinder sig att göra så under en treårsperiod i taget. Tillsammans blir detta 525 000 kr (15 konstellationer). Medel söks också från länsstyrelsen i Värmland som för den aktuella treårsperioden beviljade bidrag på 300 000 kr per år. På detta sätt kunde Miljösamverkan Värmland ha en heltidsanställd samordnare under den aktuella perioden. För större avgränsade projekt såg Miljösamverkan Värmland möjlighet att söka pengar hos t.ex. Region Värmland. Om inspektör från icke-medlemskommun önskar närvara vid någon aktivitet som miljösamverkan Värmland arrangerar kan en avgift tas ut, vid styrdokumentets skrivande 400 kr/halvdag och 800 kr/heldag.

Miljösamverkan Stockholm har en finansieringsmodell där medlemsavgiften baseras på antal invånare i kommunen. Enligt samverkansöverenskommelse, daterad 2014-11-26, sker finansieringen genom en rörlig avgift om 59 öre kommuninvånare och med ett tak på 163 000 kr per kommun/organisation. Avgiften uppjusteras årligen med 1 % jämfört med året dessförinnan. Justeringen avser både avgiften och takbeloppet.

Baserat på antal invånare i Stockholmskommunerna 31 dec 2015 medför detta följande ungefärlig medlemsavgift för respektive Stockholmskommun:

Kommun	Antal invånare	Avrundad medlemsavgift
Botkyrka	89 425	53 000 kr
Danderyd	32 421	19 000 kr
Ekerö	26 984	16 000 kr
Haninge	83 866	49 000 kr
Huddinge	105 311	62 000 kr
Järfälla	72 429	43 000 kr
Lidingö	46 302	27 000 kr
Nacka	97 986	58 000 kr
Norrtälje	58 669	35 000 kr
Nykvarn	10 192	6 000 kr
Nynäshamn	27 500	16 000 kr
Salem	16 426	10 000 kr
Sigtuna	44 786	26 000 kr
Sollentuna	70 251	41 000 kr
Solna	76 158	45 000 kr
Stockholm	923 516	545 000 kr, alltså över taket och avgiften blir 163 000 kr
Sundbyberg	46 110	27 000 kr
Södertälje	93 202	55 000 kr
Tyresö	46 177	27 000 kr
Täby	68 281	40 000 kr
Upplands Väsby	42 661	25 000 kr
Upplands-Bro	25 789	15 000 kr

2016-12-16

Vallentuna	32 380	19 000 kr
Vaxholm	11 380	7 000 kr
Värmdö	41 107	24 000 kr
Österåker	42 130	25 000 kr
Summa:	2 231 439	933 000 kr

Därtill kommer 163 000 kr från Länsstyrelsen och Kommunförbundet Stockholms län vardera.

Om Stockholms modell skulle tillämpas för kommunerna i Uppsala län skulle avgifterna fördelas enligt följande:

Kommun	Antal invånare	Avrundad medlemsavgift
Enköping	41 893	25 000 kr
Heby + Sala	35 703	21 000 kr
Håbo	20 279	12 000 kr
Knivsta	16 869	10 000 kr
Tierp	20 547	12 000 kr
Uppsala	210 126	124 000 kr
Älvkarleby	9 293	5 000 kr
Östhammar	21 563	13 000 kr
Summa:	354 164	222 000 kr

Detta bedömer styrgruppen som en alltför stor spridning för att modellen ska vara direkt tillämplig i Uppsala län. Modellen når heller inte upp till behövlig finansieringsnivå.

Bilaga 2. Miljösamverkan Sveriges karta över befintliga Regionala Miljösamverkan.

Genom att klicka på de ljusgröna cirklarna länkas man direkt till den regionala miljösamverkan för området. Adressen till bilden på miljösamverkan Sverige är www.miljosamverkan.se.

The screenshot shows the homepage of Miljösamverkan. At the top, there is a navigation bar with links for 'Webbkarta', 'Lyssna', 'Lättläst', 'Innehåll A till Ö', and 'Kontakta oss'. Below this is a dark green header with the title 'Miljösamverkan' and a search bar. The main content area is divided into several sections:

- Startsida**: A sidebar menu with links for 'Om miljösamverkan', 'Publikationer', 'Kontakta oss', and 'Projektledarplats'.
- Skriv ut**: A button to print the page.
- Miljösamverkan**: A main heading followed by a paragraph: 'Miljösamverkan är ett antal samverkansorgan som syftar till att effektivisera och stödja myndigheternas miljötillsyn. Denna webbplats är övergripande för miljösamverkan runt om i landet och samlar miljösamverkansarbetet där flera olika aktörer är inblandade.'
- Senaste nytt inom miljösamverkan**: A list of recent news items with dates:
  - > [Miljöbalksdaagar 23-24 mars 2017](#) 2016-12-14
  - > [Slutrapport för Asylboenden publicerad!](#) 2017-01-15
  - > [Tillsynskampani Dagvatten 2017](#) 2016-10-16
  - > [Kontaktuppgifter under hösten](#) 2016-08-31
  - > [27 januari – Nätverksträff buller](#) 2017-01-09
  - > [Kunskapsdag om vibrationer och luftstötväg](#) 2016-10-28
- Map**: A map of Sweden with several light green circles indicating regional environmental cooperation organizations. Below the map, there is text: 'På kartan till höger hittar du alla miljösamverkan runt om i landet och länkar till deras webbplatser. Ytterligare ett samverkansorgan är [Miljösamverkan Sverige](#), där aktörer från hela landet deltar.'

